

Slovenska Šola za župane

Prvega oktobra je v organizaciji 12 stičišč nevladnih organizacij po celotni Sloveniji potekal prvi dan Šole za župane. Dogodka se je udeležilo 237 sošolk in sošolcev iz vrst politike (110) in nevladnih organizacij (127).

Foto: arhiv Grozd NVO Gorenjska

Urška Križnar Ribnikar,
vodja regionalnega stičišča
Grozda NVO Gorenjske

Pobuda o organizaciji akcije Šola za župane je nastala na rednih mesečnih srečanjih predstavnic in predstavnikov stičišč nevladnih organizacij, ko smo konec leta 2017 začeli razmišljati o prihajajočih lokalnih volitvah. Ideje so nas vodile k razmisleku o tem, kako povezati občane in občanke, volivce in volivke z bodočimi župani oz. županjami in mestnimi svetniki oz. svetnicami. Prepričani smo namreč, da želi vsaka kandidatka oz. kandidat za župansko mesto s svojo kandidaturo spreminjati življenje v svoji občini na bolje s pomočjo občank in občanov. S sodelovanjem na takem dogodku bi bodoči župani in županje že pred volitvami pokazali interes za sodelovanje s civilno družbo s tem pa tudi poslušali za nove ideje, pobude in prihodnje dobre prakse, ki bodo vzor za kasnejše generacije.

Ker pa stičišča združujemo predvsem nevladne organizacije in ker so te most med širšo civilno družbo in odločevalci, smo se odločili akcijo pripraviti skupaj z njimi. Že

prvi odzivi organizacij so bili pozitivni in spodbudni, vključili smo humanitarne organizacije, organizacije za pomoč otrokom, športna, kulturna, turistična društva, mladinske ter okoljske organizacije ter številne druge. Skupaj z njimi smo pripravili program prve Šole za župane in izbrali primere dobrih praks tako iz lokalnega okolja kot tudi iz drugih slovenskih regij.

Na Gorenjskem je na dogodku 1. oktobra sodelovalo 13 nevladnih organizacij iz celotne regije. Skupaj s kandidati in kandidatkami so se predstavniki organizacij pogovarjali o reševanju okoljskih problemov, o vključevanju mladih in o socialnem vključevanju. Podobne teme so obravnavali tudi na ostalih dogodkih po celotni Sloveniji, poudarki so bili tudi na turizmu, razvoju podeželja, staranju prebivalstva, skratka na nevladnih organizacijah kot ključnemu dejavniku pri zadovoljevanju potreb občanov. In ravno z dogodkom Šola za župane smo organizatorji želeli poudariti pomembnost nevladnih organizacij v lokalnem okolju ter odpreti vsebine, ki velikokrat ostanejo ob strani pri predvolilnih obljubah bodočih županov.

Za zbiranje idej ter vključevanje predlogov in pobud, ki smo jih slišali na Šoli za župane, smo poskrbeli z zanimivimi predstavami dobrih praks iz celotne Slovenije. Predstavljene so bile dobre prakse s področja trajnostnega razvoja, vključevanja občanov v načrtovanje občinskih financ (participatorni proračun) ter številne druge, ki zadnja leta navdušujejo ne samo v Sloveniji, ampak po celotni evropski soseski. In vsem tem praksam je skupno vzajemno sodelovanje predstavnikov in predstavnic občine, nevladnih organizacij in občanov ter občank. Udeleženci in udeleženke s strani organizacij so po dogodku vzajemno pritrdili, da so taki dogodki potrebni, saj se tako približajo politiki ter spletejo sodelovanja tudi z drugimi organizacijami in posamezniki oz. posameznicami. Pozitivnih odzivov smo bili deležni tudi od drugih udeležencev in udeleženek – politikov in politikark. Z udeležbo na Šoli za župane so potrdili, da je reševanje izzivov v lokalni skupnosti lažje in produktivnejše, če so v reševanje vključeni tudi drugi deležniki. Upamo, da smo s tem spodbudili bodoče župane in županje, da bodo tovrstno sodelovanje in povezovanje nade-

ljevali tudi v času svojih mandatov. Pozitivnih odzivov smo bili deležni po celotni Sloveniji in poudarjeno je bilo, da je tak način povezovanja politike in civilne sfere več kot dobrodošlo. Bilo je celo nekaj obljub, da bodo bodoči župani in županje take dogodke organizirali tudi v času svojega županovanja. Prvo obljubo bodo tako lahko izpolnili že v prvih dneh, saj kandidate in kandidatke čaka tudi domača naloga, o izpolnjevanju obljub pa bodo seveda obveščeni tudi mediji in s tem tudi vi, volivci in volivke. Pobudniki akcije si želimo namreč, da bi s tem tudi vam omogočili vpogled v dogajanje v lokalni skupnosti in ne nazadnje pomagali pri odločitvi na volitvah 18. novembra. Je pa res, da smo bili pobudnice in pobudniki akcije na začetku snovanja ideje malo skeptični, saj nismo vedeli, kakšen bo odziv. Tako pri kandidatih kot medijih in tudi volivcih in volivkah. Vendar smo med organizacijo doživeli veliko prijetnih prigod. Od vprašanj, ali je Šola za župane plačljiva, do skupinskih prijav za celo Slovenijo. In celo tega, da smo imeli kandidate, ki so želeli v Šolo v kakšno drugo občino.

Očitno je, da si dialoga želimo v vseh občinah – in da ga s pomočjo nevladnih organizacij lahko tudi dosegamo. Uspešno smo bili sošolci in sošolke po vsej Sloveniji. O pomembnosti takih dogodkov in predvsem o nujnosti vključevanja javnosti v odločanje so na Šoli za župane v Pivki spregovorile tudi predstavnice Ministrstva za javno upravo, v Zasavju pa kar sam minister Rudi Medved.

Kot pravi kolega Borut Jerman iz stičišča NVO Istre in Krasi: »Šola za župane je bila za vse nas zelo pozitivna izkušnja. Zato verjamem, da bo primerna oblika za dialog v skupnostih tudi v prihodnje.«

Več informacij o dogajanju na Šoli za župane najdete na www.sola-za-zupane.si.

ŠOLA ZA ŽUPANE
Stičišče dobrih ljudi za boljši jutri

Nevladniški list

Mladinski programi na Gorenjskem so kakovostni

Urška Križnar Ribnikar

Miha Peternel
/ Foto: osebni arhiv

O izzivih mladinskega sektorja smo se pogovarjali z Miho Petermelom, ki je že več let dejaven v mladinskem sektorju, zadnje leto je tudi direktor Zavoda O v Škofji Loki.

Poleg tega, da ste direktor Zavoda O, ste tudi član Sveta Vlade RS za mladino. Za kakšno telo gre in kakšna je vaša vloga?

Gre za najvišje posvetovalno telo na nacionalni ravni

med mladinskim sektorjem in odločevalci na drugi strani. Svet vodi minister za izobraževanje, znanost in šport, sestavlja pa ga 19 predstavnic in predstavnikov mladinskih organizacij in vlade.

Vsi predstavniki mladinskih organizacij so voljeni, sam sem bil v letu 2017 izvoljen kot predstavnik mladinskih centrov. Mandat članov sveta je štiri leta. Svet je strokovno in posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije, ki zanjo opravlja strokovne naloge in ji nudi pomoč pri odločanju o zadevah s področja mladih.

Glavni namen sveta je soustvarjati programe in pogoje za mlade in mladinski sektor na najvišjem nivoju v državi, ter to potem tudi ustrezno prenašati na lokalno raven.

Svet se v povprečju sestane štirikrat do petkrat letno, v letošnjem letu zaradi menjave vlade in s tem sogovornika na strani odločevalcev žal manjkrat. Pri

čakujemo pa prvi sestanek z novo vlado v naslednjih mesecih.

Na kakšen način pa se lahko mladi vključujejo v procese odločanja na lokalnem nivoju?

Poudaril bi, da je pomembna ustrezna dvosmerna komunikacija. Sogovornikov je na občinski strani lahko več npr. predstavnik oddelka za družbene dejavnosti ali kakšen drug občinski organ, odvisno seveda od organizacije posamezne občine. Za uveljavljanje svojih interesov je za predstavnike mladih najučinkovitejša pot verjetno direktna povezava z uradniki – še posebej pri manjših občinah, kjer je velika verjetnost, da poznaš nekoga, ki je na občini zaposlen ali pa je član mestnega sveta.

Seveda pa je potrebno, da je tvoj sogovornik več znanj o mladinski problematiki tako na lokalnem kot tudi nacionalnem nivoju in da pozna zakonodajo. Ena izmed rešitev na lokalnem nivoju je

tudi ustanovitev posvetovalnega telesa, ki je strokovno podkvano. Tako vlogo po nekaterih slovenskih občinah prevzemajo mladinski sveti lokalnih skupnosti. Še korak dalje pa bi šli, če bi v takem posvetovalnem telesu sodelovali tudi drugi deležniki – lokalni odločevalci.

Vedno se poudarja, da je pomembno vzpostaviti strukture od spodaj navzgor. Seveda se s tem strinjam, vendar se mi zdi, da so mladi tista posebna skupina, ki pa vseeno malo pomoči oziroma spodbude potrebujejo tudi od »zgoraj«. Da se jim na neki način malo odprejo vrata, tako za spodbudo, in potem lahko dialog lažje, hitreje in seveda učinkoviteje steče.

Kakšni pa so aktualni izzivi mladinskega organiziranja na Gorenjskem?

Na Gorenjskem se problem v sektorju ne razlikujejo kaj dosti od tistih na nacionalni ravni. Mogoče je v naši regiji edina specifična migracija mladih v Ljubljano, zaradi

njene bližine. Mladi potem udeležajo svoje interese tam – v okviru fakultet, drugih nevladnih organizacij ipd. Na lokalnem nivoju pa žal potem ne ostane veliko priložnosti, veliko angažiranih posameznikov, ki bi lahko prevzeli to vlogo. Se pa vedno bolj kaže na Gorenjskem, da so mladinski programi kvalitetni in so dobro obiskani, kar pomeni, da so še kako potrebni. Na splošno bi rekel, da je nacionalni problem v sistematizaciji mladinskih centrov in mladinskih delavcev. Na Gorenjskem imamo štiri mladinske centre, ki so tako kot drugod po Sloveniji organizirani javno ali zasebno. Vendar to, kako so ustanovljeni, ne igra nobene vloge v tem, ali so centri dobri oziroma ali izvajajo kvalitetne programe. Nekateri javni zavodi imajo lahko super programe in projekte, pa jim zaradi zakonskih obveznosti zmanjka časa vse stvari izpeljati kakovostno in fokusirano. Na drugi strani zasebni zavodi takšnih problemov nimajo (so v velikem delu neodvisni), ampak zaradi nerednega financiranja težko vzdržujejo profesionalizacijo, kar se seveda pozna na kakovosti in rednosti programov.

Po mojem mnenju je prvi korak k ureditvi nacionalna

sistematizacija mladinskega sektorja. Postaviti je treba okvirje in primerno okolje za udeleževanje v mladinskem sektorju, s čimer se bo sektor okreplil in tudi lažje profesionaliziral.

Bi poleg profesionalizacije lahko omenili še kaj, kar bi lahko okrepilo mladinski sektor?

Kot zunanji dejavnik bi omenil širše ozaveščanje. Ljudi je treba informirati o tem, da mladinske organizacije ne delujejo vedno samo in le na polju mladine, ampak tudi na področju socialnega vključevanja, kulture, športa itd.

Problematika ozaveščanja se kaže tudi znotraj sektorja. Manjka povezovanja in mreženja tako med odločevalci in mladinskim sektorjem kot tudi znotraj samega sektorja. Žal ugotavljam, da se znotraj mladinskega sektorja in tudi nevladnega sektorja premalo poznamo, in včasih se zgodi, da niti ne vemo eden za drugega. Treba je vzpostaviti mehanizem, ki bi omogočal lažje povezovanje in ne nazadnje tudi sodelovanje. Eden drugemu moramo pomagati in sodelovati. Le s povezovanjem bomo močnejši in produktivnejši. Skupaj lahko naredimo več za svoje ciljne skupine in ne nazadnje za opolnomočenje celotnega sektorja.

Vloga NVO v lokalni skupnosti ter vključevanje javnosti v procese odločanja

Mojca Žerovec, Služba za nevladne organizacije, Ministrstvo za javno upravo

Vsak minister ali župan vam bo potrdil, da je vključeno državljanov v procese odločanja pomembna. Žal pa se v praksi predpisi in strateški dokumenti zavoljo »hitrega in učinkovitega sprejemanja odločitev« velikokrat sprejmejo brez ustreznega posvetovanja z javnostjo, po skrajšanem postopku ali pa je javnost vključena šele v zadnji fazi sprejemanja predpisa, ko je že vse, več ali manj, odločeno.

Zakaj poslušati in upoštevati najmodreje in ne najglasnejše?

Kot pripravljavci predpisov iščemo odgovor, kako sprejemati boljše odločitve in najti rešitve, ki v čim večji meri odgovarjajo na potrebe državljanov, smo soočeni z izzivom, kako vključiti vse zainteresirane strani, zasledovati transparentnost in narediti kakovosten, a hkrati razumljiv predpis. Naše nedavne izkušnje kažejo, da je to mogoče. Na Službi za nevladne organizacije pri Ministrstvu za javno upravo smo v letu 2015 začeli pripravljati Zakon o nevladnih organizacijah. Pobuda je prišla iz nevladnega sektorja, saj obstoječa ureditev ni omogočala pridobitve statusa delovanja v javnem interesu za vse pravnoorganizacijske oblike NVO: na večini vsebinskih področij so ta naziv lahko pridobila le društva, ne pa zavodi ali ustanove. Delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov nevladnih organizacij in resorjev, je pripravila predlog zakona na osnutku, ki je nastal v nevladnem sektorju. Osnutek zakona smo uskladili z različnimi ministrstvi (medresorsko usklajevanje), nato je bil objavljen na portalu e-Demokracija, javna razprava je trajala 45 dni. Srečevali smo se tudi s predstavniki javnosti, ki se niso strinjali z opredelitvijo nevladne organizacije in nekaterimi drugimi rešitvami, ki jih predvideva zakon, vendar smo vselej podali tehtne argumente, zakaj

njihovih pogledov ne moremo upoštevati. Odziv na predloge in pojasnilo, zakaj so oziroma niso bili upoštevani, je eden najpomembnejših elementov posvetovanja. Vsak, ki je podal predlog, ima pravico do povratne informacije, hkrati pa mora pripravljavec predpisa zagotoviti zakonodajno sled (seznam vseh oseb, ki so sodelovale pri pripravi oziroma oblikovanju zakona) in zasledovati načelo transparentnosti.

Kako pri razvoju občine slišati in uravnavati različne interese? Zakon o lokalni samoupravi, ki ureja pravico občanov do sodelovanja pri sprejemanju odločitev v občini, v 11. členu poleg občinskih svetov predvideva, da »Občani v občinah odločajo o zadevah lokalne samouprave tudi neposredno – na svojih zborih, z referendumom in preko ljudske iniciative.« Vključenost občanov v procese odločanja je sestavni del lokalnega samoupravljanja. Z njim se zmanjšuje oddaljenost institucij in odločevalcev od občanov, ki jih odločitve zadevajo oziroma so uporabniki javnih storitev. Občani niso le volivci, ki vsake štiri leta izberejo svoje predstavnike, župana in občinske svetnike, temveč naj bodo aktivno vključeni v sprejemanje vseh odločitev, ki posegajo v njihovo življenje. Participacija na lokalni ravni je s tega vidika še pomembnejša in po organizacijski plati zaradi tesne povezanosti in velikosti skupnosti lažja kot na državni ravni.

Kakšna orodja so v praksi na voljo občinskim pripravljavcem predpisa in v kakšnem sosedstvu naj bodo koraki? Povzemanj jih po Smernicah za vključevanje občanov in drugih zainteresiranih skupin v procese odločanja v občini (2017): Občina naj ima odprt kanal za komunikacijo z občani (zbori občanov, dnevi odprtih vrat, spletni forum in spletni obrazec za oddajo predlogov).

Pri naslavljanju določenega izziva je potrebno poiskati ciljne skupine (na koga problem oziroma potreba vpliva) in tiste, ki imajo koristne informacije ali znanje. Pripraviti je treba

posvetovalni načrt, ki opredeljuje, s kom se bomo posvetovali, kdaj bodo posvetovanja potekala, kako bodo izvedena in kaj je cilj vsakega koraka posvetovanja. Glede na cilj posvetovanja izberemo tudi metode in kako jih bomo kombinirali (anketa, pisno zbiranje predlogov, fokusna skupina, spletni forum, javni posvet, sestanki z različnimi deležniki ...)

Prek kanalov obveščanja občane nagovorimo in povabimo k sodelovanju. Pripravimo navodila, vprašanja (kaj želimo od občanov izvedeti) in gradiva (povzetke analiz, osnutke, ponazoritve podatkov). Prejete informacije, mnenja in predloge obdelamo in sestavimo poročilo o posvetovanju, iz katerega je razvidno, katere predloge smo upoštevali, katerih ne in katere delno ter razloge, ki so k temu botrovali. Občane obvestimo o rezultatih posvetovanja in upoštevanju predlogov. Vključevanje občanov v procese odločanja občini ne prinaša samo boljših ukrepov ali sprememb, ampak pripomore tudi k lažjemu uvajanju sprejetih ukrepov ali sprememb ter tako prispeva k zadovoljstvu občanov. Zavedamo se, da vključevanje javnosti zahteva več časa in tudi več časa na strani pripraviljavcev predpisov in odločevalcev, vendar smo trdno prepričani, da se tudi obrestuje.

Viri:

http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/JAVNA_UPRAVA/svlsrpf.gov.si/pageuploads/lok-sam-2015/aktualno-ls/Smernice-vkljucevanja-obcanov-210917.pdf

http://www.mju.gov.si/si/lokalna_samouprava/o_lokalni_samoupravi/sodelovanje_prebivalcev_pri_odlocanju/

<https://skupnostobcin.si/2017/10/priprava-obcinskih-predpisov-transparentnost-zakonodajna-sled-in-vkljucevanje-javnosti-v-pripravo-predpisov/>

<https://www.newtactics.org/conversation/strengthening-citizen-participation-local-governance>

<http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Baclija-Irena.PDF>

Nevladniški list

Izzivi in priložnosti trajnostnega razvoja na Gorenjskem

Anka Pintar

Okolje je prepogosto razumljeno zelo ozko. Kako presepati „komunalno razumevanje“? O čem govorimo, ko govorimo o okolju v širšem smislu?

Ko govorimo o varovanju okolja, mislimo na vse aktivnosti našega življenja: kaj jemo, kako se premikamo, kako ravnamo z odpadki, kako pridobivamo energijo, kakšen turizem razvijamo, kakšne izdelke kupujemo (oz. jih ne kupujemo).

Problemato varstva okolja je treba razumeti v kontekstu trajnostnega razvoja. Ta za občine pomeni celovito usmerjanje vseh politik z namenom ohranjanja naravnih virov, zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov, prilagajanja na podnebne spremembe, zmanjšanja uvozne odvisnosti (energija, hrana, surovine), povečanja konkurenčnosti gospodarstva in zmanjšanja nezaposlenosti ter s tem prispevanja k splošni blaginji lokalne skupnosti. Take občine postanejo privlačne za bivanje, obiskovalce in podjetja.

Občina pa tega razvoja ne more doseči sama, ampak mora vse lokalne deležnike povabiti v trajnostno zgodbo: v svojo subvencijsko politiko vgraditi spodbude za nizkoogljično krožno gospodarstvo in sonaravno kmetijstvo, ozeleniti izvajanje javnih gospodarskih služb, s štipendijami spodbuditi mlade k pridobivanju potrebnih znanj, svo-

je naložbe usmeriti v ohranjanje kakovosti okolja in dodajanje vrednosti lokalnim naravnim virom. Denar iz javne blagajne mora razporejati tako, da bo v kar največji meri podpiral tiste storitve, ki so v dolgoročnem interesu lokalne skupnosti.

Kateri so izzivi trajnostnega razvoja na področju okolja, ki na Gorenjskem izstopajo? So bile v Šoli za župane omenjene tudi konkretnejše ideje za rešitve?

Konkretni izzivi, ki smo jih na srečanju omenili, se navezujejo predvsem na gozdno-lesno verigo, varovanje in racionalno rabo kmetijskih zemljišč, oživiljanje nebrablenih in degradiranih območij, vzdržno ravnanje z odpadki, sonaravno upravljanje z vodo ter trajnostno mobilnost in turizem.

Med rešitvami so med občinskimi kandidati in predstavniki nevladnikov izstopali gozd kot turistično-rekreacijski prostor, lesena gradnja, ekološko kmetijstvo z združevanjem kmetijskih proizvajalcev, trajnostni turizem, energetska sanacija stavb in trajnostna mobilnost.

Pomembno je tudi spodbujanje samooskrbnosti z energijo, predvsem z rabo lokalnih obnovljivih virov, na primer lesne biomase in sonca. Obnovljivi viri energije so ocenjeni kot največja naložbena priložnost v zgodovini; gozd prinaša zelena delovna mesta v celotni verigi, povpraševanje po ekološko pridelani hrani stalno raste in v

Moderatorica omizja na temo okolja na Šoli za župane je bila Gaja Breclj, direktorica Umanotere.

Sloveniji je moramo osemdeset odstotkov uvoziti; trajnostna gradnja pomeni tudi transformiranje stavb iz porabnikov v proizvajalce energije; povpraševanje po razpršenem, podeželskem, zelenem turizmu v svetu stalno raste. Občine in širša regija imajo na vseh teh področjih mnoge potencialne – naravne in človeške.

Z vidika socialnega okolja je bilo omenjeno tudi vključevanje občanov v odločanje, vzpostavljanje lokalnega krožnega gospodarstva (ohranjanje tradicionalnih znanj ter industrijske, obrtne in

rokodelske tradicije, spodbujanje ekoinovacij) ter spodbujanje skupnostnih ekonomij (souple, solastništvo) – vse s ciljem bolj povezane skupnosti.

Projekte na področju okolja je težko zamejiti v okviru občin. Kaj lahko občine naredijo v tej smeri?

Za zagotavljanje lokalnega trajnostnega razvoja je potrebno medobčinsko sodelovanje, saj se lahko le tako celovito zaključijo prehranske, snovne, energetske in finančne zanke znotraj lokalne skupnosti in prinese največ koristi za lokalne prebivalce. Udeleženci Šole za

župane so prepoznali potrebo po povezovanju vseh okoljskih in ostalih ukrepov, povezovanju med občinami ter spodbujanju povezovanja drugih akterjev, na primer ponudnikov kmetijskih pridelkov. Občinski kandidati so prepoznali tudi vrednost in nujnost sodelovanja z nevladnimi organizacijami ter njihove mnogotere vloge v družbi – poleg ozaveščanja imajo tudi kopico strokovnih znanj, obenem pa povezujejo, usklajujejo stališča občanov, odpirajo nova področja delovanja, praks, idej in razmislekov.

UMANOTERA
Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Slovenska listina raznolikosti

Primož Šporar

Raznolikost, vključenost in enakost od nekdaj predstavljajo vir napredka in razvoja pravičnejše družbe. Odpirajo način razmišljanja, ki resnično prispeva k trajnim rešitvam organizacij.

Pri tem je raznolikost pomembna tudi za delovanje podjetij. Bolj raznolika delovna sila lahko poveča učinkovitost podjetja in doseganje ciljev. Dviguje moralo, prinaša boljši dostop do določenih segmentov trga in povečuje produktivnost. Skladna politika raznolikosti v podjetjih tako ustvarja vključujoče okolje in vsem zaposlenim daje možnost, da se počutijo vključeni, spošto-

vani in cenjeni. To pomeni, da se politika upravljanja s človeškimi viri, osredotoča na prepoznavanje in spoštovanje posameznikovih spretnosti in ne na posameznikove značilnosti, ki so lahko razlog za diskriminacijo. Direktive EU o nediskriminaciji prepoznajo šest razlogov za zaščito, kar pomeni šest individualnih značilnosti, na katerih ne sme temeljiti različnost obravnav (spol, spolna usmerjenost, invalidnosti, starost, veroizpoved ali prepričanja, rasno ali etnično poreklo).

Ena izmed aktualnih evropskih iniciativ za promocijo raznolikosti so Evropske listine raznolikosti. Njihov cilj je spodbuditi organizacije (gospodarske, javne, nevladne) k promociji, implementaciji

in razvoju politik raznolikosti znotraj organizacij.

V Sloveniji so se v letu 2017 začele aktivnosti za vzpostavitev slovenske listine raznolikosti, ki bo 18. po vrsti v Evropski uniji. Listina raznolikosti Slovenija nastaja v okviru projekta I.D.E.A.S. (Innovation. Diversity. Equality. Awareness. Success.) - Launching Diversity Charters. Vodilni partner je Dobrovita, d. o. o., partnerja pa Šentprima in SKUP, ob njih pa še številni pridruženi partnerji (Ministrstvo za delo, družino, socialo in enake možnosti itd.).

Projekt v Sloveniji vzpostavlja mrežo pristopnih organizacij in ozavešča o prednostih upravljanja raznolikosti, organizira raznovrstne dogodke in omogoča izme-

njava slovenskih in evropskih dobrih praks. K podpisu listine je v Sloveniji pristopilo že več kot šestdeset podpisnikov, med njimi tudi nekaj z Gorenjske.

Listina raznolikosti je sicer kratek dokument, ki sestoji iz šestih načel, ki jim organizacija v svojem delovanju sledi pri promociji raznolikosti in enakih možnosti na delovnem mestu:

1. razvijanje organizacijske kulture, ki temelji na enakih možnostih, vzajemnem spoštovanju, sprejemanju in vključevanju raznolikih zaposlenih
2. ustvarjanje raznolikega in vključujočega delovnega okolja
3. upoštevanje in širjenje načela raznolikosti na vseh ravneh organizacije

4. prepoznavanje raznolikosti strank
 5. oblikovanje politike raznolikosti
 6. širjenje in komuniciranje zavezanosti Listini ter rezultate politike raznolikosti vsem našim deležnikom
- V decembru 2018 je predvidena ustanovitev samostojnega zavoda, ki naj bi poleg omenjenih nalog nudil tudi podpirne storitve podpisnikom ter razvijal podpirna orodja. Zaradi številnih prednosti, ki jih prinašata podpis in sledenje načelom Listine raznolikosti, vabimo gorenjska podjetja in organizacije k podpisu listine. Dodatne informacije na <https://www.raznolikost.eu/>.

LISTINA
RAZNIKOSTI
SLOVENIJA

Nevladniški list

Nadaljujemo uspešno soočanje z medkulturnimi izzivi v regiji

Nina Arnuš
Foto: arhiv Zavoda Tri

Zavod Tri iz Škofje Loke ter Društvo Up z Jesenic smo uspešno izvedli projekt Orientacija, program socialne aktivacije za ženske iz drugih kulturnih okolij na Gorenjskem. Na regionalnem stičišču Grozd NVO Gorenjske smo na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovili poziv za nadaljevanje teh programov, saj so v lokalnih okoljih, kjer se ljudje priseljujejo, nujno potrebni. Poleg tega smo v partnerstvu z gorenjskimi nevladnimi organizacijami (z zavodom o, zavodom carnica in loškim odrom) pridobili sredstva za projekt Moja ustvarjalnost, tvoja ustvarjalnost, naša kultura, ki bo s kulturnimi znanji opolnomočil kar dve ranljivi skupini: invalide/-ke in priseljence/-ke.

Za že izvedeni projekt Orientacija smo pridobili sredstva iz Evropskega socialnega sklada, saj smo tudi v okviru Regionalnega stičišča Grozd NVO Gorenjske na temeljih sodelovanja med različnimi sektorji skupaj z društvi, občinami, centri za socialno delo, šolami, vrtci in knjižnicami prepoznali potrebo po izvajanju takšnih projektov še posebej v večjih mestih – na Jesenicah, v Trzinu, Kranju ter Škofji Loki.

V programe je bilo na Jesenicah, v Kranju, Velenju, Celju, Mariboru ter Ljubljani formalno vključenih 120 žensk iz drugih kulturnih okolij. Programi so bili ves čas trajanja stoddostno obiskani, ženske so se delavnic zelo rade udeleževale, poleg tega pa so k vključitvi povabile še druge vrstnice, kar pomeni, da smo v vseh krajih imeli poleg obvezne vključenosti, še vsaj deset odstotkov udeleženk, ki so si same želele sodelovati v program, brez formalnega vpisa.

Kar 14 odstotkov udeleženk se je zaposlilo, 45 odstotkov jih nadaljuje šolanje ali je vključenih v tečaj slovenskega jezika oz. so vključene v aktivno politiko zaposlovanja (kar pomeni, da smo presegli pričakovanja programa).

Udeležence smo opolnomočili s šestimi ključnimi kompetencami: znanjem slovenskega jezika, digitalno pismenostjo, osebnostno, socialno in učno kompetenco, državljansko kompetenco, podjetnostno kompetenco in kompetenco kulturne zavesti in izražanja.

S projekti po Sloveniji smo prvič povezali vse deležnike v lokalnih skupnostih Jesenic, Kranja, Velenja, Celja, Maribora in Ljubljane ter ustvarili vsaj deset novih partnerstev v vsaki lokalni skupnosti. Sodelovali smo z občinami, upravnimi enotami, knjižnicami, šolami, vrtci, zdravstveni domovi, CSD-ji, ljudskimi univerzami, bolnišnicami ipd.), ki se soočajo z izzivom vključevanja priseljenk in priseljencev, poleg tega pa smo imple-

mentirali tudi medsektorska partnerstva, saj smo sodelovali s podjetji ter mediji.

Ker trenutno na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ni razpisa za programe socialne aktivacije za ženske iz drugih kulturnih okolij, smo se na regionalnem stičišču Grozd NVO Gorenjske odločili, da pripravimo javni poziv in zbiranje podpisov podpore za čimprejšnji razpis. Poziv, ki ga je podpisalo 25 organizacij in institucij, smo poslali pristojnim na ministrstvo, kmalu se nadejamo sestanka ter seveda novega razpisa. Pokazala se je velika potreba po nadaljnjem izvajanju ter aktivnem vključevanju vseh deležnikov tako na lokalni kot tudi na nacionalni ravni.

Na področju vključevanja ranljivih skupin sodelujemo z gorenjskimi nevladnimi organizacijami – z Zavodom O, Zavodom Carnica in Loškim odrom na projektu Moja ustvarjalnost, tvoja ustvarjalnost, naša kultura. Ta bo ranljivim skupinam – invalidom in invalidkam ter priseljencem in priseljenkam – omogočal izraz umetniškega potenciala, opolnomočil za socialno vključenost ter hkrati izboljševal možnosti za zaposlovanje na področju kulture. Preko širokega nabora umetniških praks ter vrste orodij in spretnosti, s katerimi se bodo preko treh sklopov usposabljanj spoznali udeleženci in udeleženci, želimo vzpostaviti tesen stik med njimi ter različnimi organizacijami s področja kulture. Na ta način se bodo stakale nove socialne mreže, ki bodo preprečevale socialno izključenost ranljivih skupin, na drugi strani pa se bodo izboljšale možnosti za zaposlitev. Osrednje aktivnosti projekta predstavljajo ustvarjalne delavnice, kjer je poleg pridobivanja novih veščin in znanj, poglobilni cilj tudi intervencija v javni prostor ter priprava zaključnega uličnega festivala. S tem želimo opozoriti, da omenjene ranljive skupine nimajo le svojih zahtev in potreb, ampak so enakoverden del družbe.

Ciljno skupino predstavljata dve ranljivi skupini, invalidi in invalidke ter priseljenki in priseljenke. Obe skupini povezujejo precejšnja socialna izključenost, majhne zaposlitvene možnosti ter posledično velika možnost zdrsa na družbi rob. Med kratkoročnimi učinki prevladujejo povečana socialna vključenost, dvig zaposlitvenih možnosti ter razvit ustvarjalni izraz pripadnikov ranljivih skupin, med dolgoročnimi rezultati pa velja posebej omeniti dvig različnih kompetenc, opolnomočenje udeležencev za delovanje na kulturnem področju ter bolj ozavešeno širšo javnost.

Vabimo vas k spremljanju pestrega kulturnega in medkulturnega dogajanja v regiji na naših spletnih straneh ter družbenih omrežjih.

Dobrodelni torek

Primož Šporar

Skozi vse leto zbiramo dobra dejanja v pripravi na praznovanje svetovnega dneva darovanja #GivingTuesday, ki ga letos praznujemo 27. novembra.

Akcija v letu 2018 teče že v več kot sto državah (v letu 2017 zbranih več kot tristo milijonov ter več kot dvajset milijard omemb v socialnih omrežjih), več informacij o njej pa je na voljo na www.givingtuesday.org.

V Sloveniji jo od leta 2017 koordinira Sklad 05 – ustanova za družbene naložbe. Lansko leto so bile izvedene različne dobrodelne akcije (mediatorji so organizirali prvi pro bono medijski dan, Kulturno-umetniško društvo Razkrižje je izvedlo akcijo pomoči občanom itd.).

Nevladne organizacije, družine, podjetja, ustanove, posamezniki in vsi, ki želimo pomagati, sodelujemo tudi letos z enim samim namenom: spodbujati dobrodelnost. Vodilo

letošnje akcije je Dobrodelni torek. Dan za zaposlovanje, koordinator je organizacija SKUP, namen pa je zbirati sredstva za zaposlovanje ranljivih skupin.

Tako smo v letu 2018 že izvedli akcijo Aktualova limonada, v kateri so Radio Aktual, Media bari in Sklad 05 od več kot pet tisoč prodanih limonad zbrali 1.512,60 evra in denar namenili za zaposlitev mame samohranilke, ki je z našo pomočjo odprla socialno podjetje, v okviru katerega deluje šivalnica. Akcijo so podprli Manca Špik in Dejan Vunjak s pesmijo Limonada, med drugimi znanimi obrazi pa tudi Klemen Bunderla, Ines Erbus in Domen Kumer.

Vsako se lahko pridruži in naredi nekaj dobrega. Spodbujamo vas, da tudi na Gorenjskem naredimo kaj lepega in dobrega. Predloge in ideje nam sporočite na info@skup.si, objavili jih bomo tudi na www.dobrodelnitorek.org.

Vsi, ki ste zaposleni, lahko pomagate tudi z namenitvijo vašega dela dohodnine (0,5 odstotka) za podporo akciji Dobrodelni torek. Dan za zaposlovanje. Izpolnite in podpišite zahtevo in nam jo pošljite po pošti na Sklad 05, Britof 469, 4000 Kranj do 20. decembra 2018. Sredstva bodo v celoti namenjena za zaposlovanje ranljivih skupin. Namenitev vas nič ne stane!

